

Ivan Kral

„Nejvíce
obdivuju lidi,
kteří něco
dokázali
v klasice.“

Vždy když se kytarista, skladatel, zpěvák a textař Ivan Kral vrátí do České republiky, tedy země, ve které se v roce 1948 narodil, zavane zdejší hudební scénou vánek rockové pokory, poctivosti a pravověrnosti. Na začátku letošního září se to opět stalo. V Americe žijící hudebník u nás absolvoval turné, na němž představil své nejslavnější skladby i ty nové, které budou na jeho listopadovém sólovém albu Real To Reel. Zastupován od roku 2015, v databázi má registrováno 399 hudebních děl.

Po vystoupení v brněnském Sono Centru jste besedoval s diváky v sále. Máte rád tenhle druh komunikace?

Miluju ho. Dostávám se při něm do fáze, kdy vnímám nejenom otázky a názory lidí, ale i jejich zájem, a dokonce vůni. Je to úplně něco jiného než koncert. Vidím lidem do očí, vnímám jejich mimiku, někdy se jich i dotknu a jsem nesmírně šťastný, že zůstali. Jsou to většinou starší lidé, mezi nimi jsou starší ženy, které už třeba o sobě nemají vysoké mínění, pokud jde o krásu či přitažlivost. Vždycky ale vykouzlí krásný úsměv.

Máte rád lidi?

Vždycky jsem měl rád mejdany a večírky, na nichž se diskutovalo. A měl jsem na nich rád především chvíle s ženami, které byly třeba o deset dvacet let starší než já. Viděly totiž svět jinak. U chlapů jsem vždycky věděl, o čem budou mluvit, ale starší ženy mě často svými názory a postoji překvapovaly.

Dostal jste od nich někdy nějakou důležitou radu?

S česko-francouzskou historičkou umění Annou Fárovou jsme často hovořili o chlapech. Byla velmi zkušená, prošla mnoha vztahy a to povídání pro mě byla velmi dobrá škola života. Dozvěděl jsem se spoustu věcí, které mnozí muži ve vztahu k ženám třeba vůbec nevědí. Jednoho dne ale musela na operaci kloubu. Kontaktovala mě a řekla, že vyhodila ze svého života všechny chlapy a stěhuje se pryč z Prahy.

Důležitá pro mě byla samozřejmě Patti Smith, se kterou jsem řadu let hrál. Hovořili jsme nejenom o ženách a mužích, ale naučila mě, jak to funguje v Americe. Vysvětlila mi, že svět není černobílý, že je naopak rozmanitý a krásný. Dostal jsem od ní také první lekci ženské emancipace a od té doby jsem přesvědčen, že ač ženy nemají tolik fyzické síly, měly by být za svou práci zaplacený stejně jako muži.

Byla rovnoprávnost tématem vašeho života?

Moc jsem to neřešil, téma to nebylo.

Patti Smith byla někdy roztomilá holčička, která skoro až brečela a byla k politování. Potom jsem ale třeba přišel do jejího bytu a řekl jí, že bychom už měli jet, protože na nás čeká taxi, a přitom jsem se setkal s takovým bordelem, že by překvapil i u drsného chlapa. Tak jsem se ujal balení a byl

jsem spokojený, protože mi vždycky dělalo dobře, když jsem mohl ženám pomáhat.

Na emancipaci jsem se díval i z druhé strany. Jsem totiž přesvědčen, že i chlap se někdy může cítit jako žena a být stejně jemný a citlivý. Všichni se můžeme proměnit a pak se zase vrátit.

Když jsme vystupovali nalíčení, holky z toho byly nadšené. Chodily za námi do šatny, malovaly nás, a když jsme pak přišli na pódium, byly u vytržení. My se po vystoupení odličili a byli jsme zase bytostně mužští.

V Americe jste žil od roku 1966 a kolem vás šly hudební dějiny. Vnímál jste to?

Moc ne, protože jsem po svém příjezdu do Ameriky, kam jsem odešel s rodiči, žil strašně rychle. Říkal jsem si, že už je mi osmnáct a musím všechno dohnat. Kolem mě byli lidé, kteří viděli koncerty Jamese Browna, Brendy Lee nebo The Supremes. Chtěl jsem to také zažít a vůbec jsem si neuvědomoval, jaká kulturní revoluce se kolem mě děje.

Byl jsem posedlý Louistem Armstrongem, protože jsem vždycky miloval jazz. A tak mi táta koupil lístek na jeho koncert a já se s ním setkal. Potom jsme jeli do New Orleansu a já tam seděl na lavičce a poslouchal všechny ty skvělé hudebníky, kteří hráli na ulici a byli rádi, když od kolemjdoucích dostali dolar.

V té době hráli poslední americké turné Beatles. Samozřejmě jsem tehdy netušil, že je poslední, ale chtěl jsem je vidět, a tak jsem naléhal na tátu, abychom na ně někam zajeli. Táta si tehdy vzal volno a cestovali jsme po Státech. Když jsem zjistil, že budou v Kalifornii, prosil jsem ho, aby šlápl na plyn a jeli jsme tam. Bohužel jsme je nestihli, takže si pamatuju jenom snímky, které z toho koncertu vyšly v novinách a časopisech.

Takže jste Beatles neviděl?

Neviděl. V roce 1971 jsem byl na koncertu pro Bangladéš v Madison Square Garden v New Yorku a tam jsem viděl i Johna Lennona.

V rockové hudbě to byla velice intenzivní léta.

To je pravda a já se snažil nasávat všechny věci, které se děly. Měl jsem ale, jak už jsem říkal, zpoždění. Když jsem hrál s Iggym Popem, říkal jsem mu, že mu závidím, že v Chicagu poznal pravé blues. On pak v jednom

dokumentu řekl, že když byl pár týdnů v Chicagu, pochopil, že nikdy nebude hrát blues tak, jak ho hrají černoši, a proto se rozhodl, že bude dělat jinou hudbu.

Pokud vím, v době, kdy se rodil grunge, jste žil v Seattlu, tedy

v hájemství tohoto stylu. Jaké to tam tehdy bylo?

Seattle byl děsně drahý a žít v něm bylo náročné. Dělal jsem řidiče pro jednu charitativní organizaci, maloval jsem domy bohatým lidem nebo jsem pokrýval střechy. V údolí pod Capitol Hill, které je dnes už zastavěné, bylo

asi šest klubů. V každém z nich se tehdy hrál grunge, každá kapela jela na plné koule a jejich skladby trvaly třeba i dvacet minut. Byla mezi nimi i Nirvana, Pearl Jam nebo mé oblíbenky 7 Year Bitch, což byly holky.

V roce 1989, kdy jsem na ty koncerty chodil, mě nenapadlo, že přichází nějaká hudební revoluce. Ta hudba mi nepřipadala v ničem nová ani moc zajímavá. Měl jsem dojem, že si muzikanti hrají především pro sebe.

Nelíbily se mi ani texty, které ty kapely psaly, protože byly moc pesimistické. Razím teorii, že rockové texty by měly být spíš optimistické. Navíc Seattle leží ve státě Washington a ten je jedním z nejkrásnějších v Americe. Všude jsou krásné hory, úžasné řeky. Nechápal jsem, kde se v těch muzikantech bere takový pesimismus. No a potom začala Nirvana určovat na rockové scéně rytmus a bylo jí všude plno. Stejně tak dalších kapel ze Seattlu.

Znal jste Eddieho Veddera z Pearl Jam nebo Kurta Cobaina z Nirvany?

Znal. Eddie byl tenkrát úplně normální klučina. Chodil ke mně do obchodu a bavili jsme se o tom, co dělá on a co dělám já, kecali jsme i takzvaně o ničem. Několikrát jsem se potkal i s Cobainem a jeho přítelkyní Courtney Love. Ve svém obchodě jsem prodával spoustu různých starých i nových věcí a Courtney jím procházela a prstem ukazovala, co všechno chce. Kurt tam jen skromně stál a vše pozoroval.

Vy jste v té době nehrál?

Hrál jsem nejdřív pro radost se Zbyňkem Pavlíčkem, což byl baskytarista. Udělali jsme si spolu i palačinkárnu, ale asi po dvou a půl letech jsme toho museli nechat, protože nás to ničilo. Potom jsme našli bubeníka a založili kapelu Native. Naše první album jsem nahrál doma celé sám, a když jsem ho začal nabízet vydavatelům, kamarád mi řekl, abych s ním jel do Londýna, že tam určitě najdeme někoho, kdo ho vydá.

To se také stalo. Deska vyšla u jedné německé společnosti v roce 1992 a my začali koncertovat hlavně v Německu

a Rakousku. Byla to zajímavá zkušenost. Nikoho nezajímalo, že jsem hrál s Patti Smith nebo s Iggyem Popem, na koncerty chodilo třeba jen dvacet lidí. Byla to tvrdá řehole. Radost nám ale udělalo vystoupení ve Vídni, kam přišla spousta Čechů.

A potom jsem se začal vracet do České republiky a spolupracoval jsem s řadou muzikantů odtud.

Uvědomujete si, že jste nejúspěšnější český rockový muzikant?

Takhle to neberu, ale vím, jak to myslíte. Musím nicméně přiznat, že nejvíce obdivuju lidi, kteří něco dokázali v klasické hudbě. Vždycky jsem chtěl být dirigent a chtěl jsem se prosadit třeba i jako autor vážné hudby. Klasiku poslouchám a udivuje mě její barevnost, nápaditost i dlouhověkost. Je to zvláštní, ale měl jsem možná trochu jiný sen. ☒